

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ІМЕНІ В. М. КОРЕЦЬКОГО

О. В. Батанов, В. В. Сметана

**КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОЗАХИСНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ:
ДОСВІД КОМПАРАТИВНОГО АНАЛІЗУ**

Монографія

*До 25-річчя Конституції України
та 30-річчя Незалежності України*

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

УДК 342.25(477)
Б28

Рецензенти:

Шатіло В. А. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри права Київського національного лінгвістичного університету, Заслужений юрист України;

Єзеров А. А. – кандидат юридичних наук, доцент, суддя Верховного Суду

*Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
(протокол № 4 від 27.04.2021 р.)*

Батанов О. В.

Б28 Конституційно-правове забезпечення правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування: досвід компаративного аналізу : монографія / О. В. Батанов, В. В. Сметана. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – 316 с.

ISBN 978-966-992-550-3

У монографії висвітлюються концептуальні проблеми теорії та практики конституційно-правового забезпечення правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування. Запропоновано науково-методологічні підходи до поняття правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування. Сформульовано визначення поняття правозахисної діяльності суб'єктів територіальної громади. Розглянуті доктринальні підходи до розуміння муніципальних прав людини як об'єкту правозахисної діяльності та здійснено їх видовий аналіз. Досліджено принципи та міжнародні стандарти правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування. Визначені основні суб'єкти здійснення правозахисної діяльності на муніципальному рівні та з'ясовано функції і повноваження органів місцевої влади у сфері захисту прав людини. Проаналізовано світовий досвід організації та правозахисної діяльності муніципальних омбудсманів. Виявлено правозахисний ресурс неопублічних (громадських) інститутів місцевого самоврядування. Розглянуті проблемні питання законодавчого врегулювання правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування в Україні. Визначені перспективи подальшого розгортання правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування та вироблені практичні рекомендації щодо активізації правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування та підвищення ефективності захисту прав людини.

Розрахована на науковців, викладачів, магістрів та студентів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти, депутатів місцевих рад, посадових осіб державної влади та місцевого самоврядування, усіх, хто цікавиться проблемами децентралізації та захисту прав людини.

УДК 342.25(477)

ISBN 978-966-992-550-3

© О. В. Батанов, В. В. Сметана, 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1	
Теоретичні засади конституційно-правового забезпечення правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування . . .	9
1.1 Науково-методологічні підходи до визначення поняття правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування.	9
1.2 Загальна характеристика та доктринальні підходи до розуміння муніципальних прав людини.	44
1.3 Особливості реалізації окремих видів муніципальних прав людини.	66
1.4 Принципи та міжнародні стандарти правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування.	93
РОЗДІЛ 2	
Видова характеристика муніципальних інститутів правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування	121
2.1 Роль та функції місцевого самоврядування у сфері захисту прав людини.	121
2.2 Правозахисна діяльність муніципальних омбудсманів: світовий досвід організації.	164
2.3 Правозахисна діяльність неpubлічних (громадських) інститутів місцевого самоврядування.	196
РОЗДІЛ 3	
Напрями удосконалення правового регулювання правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування в Україні у світлі європейського досвіду . . .	223
3.1 Проблеми законодавчого регулювання правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування в Україні.	223
3.2 Перспективи розвитку та шляхи удосконалення правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування.	258
ПІСЛЯМОВА	304